

**NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU MER
BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED NOORD
EN KLOOSTERSTRAAT**

GEMEENTE 'S-HERTOGENBOSCH

4 maart 2011
075387576.0.2
B02012.000279

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Bestemmingsplan Buitengebied Noord en Kloosterstraat	2
1.2	M.e.r.-plicht	4
1.3	Doel notitie Reikwijdte en Detailniveau	5
2	Procedure	6
2.1	Overzicht procedure m.e.r.	6
2.2	Reacties naar aanleiding van deze notitie	8
3	Beleid, wet- en regelgeving	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Relevante milieuwetgeving	9
3.2.1	Bescherming van Natura 2000 gebieden	9
3.2.2	Wet ammoniak en veehouderij	11
3.2.3	Wet geurhinder en veehouderij	12
3.3	Ruimtelijk beleid	14
3.3.1	Structuurvisie en Verordening Ruimte provincie Noord-Brabant	14
3.3.2	Nota van Uitgangspunten buitengebied	17
3.3.3	Discussienota woon- en werklocaties	21
4	Alternatieven	22
4.1	De referentiesituatie	22
4.2	Via scenario's naar een voorkeursalternatief	23
4.2.1	Algemeen	23
4.2.2	Scenario bestaande bouwblokken	24
4.2.3	Scenario maximaal	24
4.2.4	Krimp en groei scenario	25
4.2.5	Voorkeursalternatief	25
5	Beoordelingskader	26
5.1	Inleiding	26
5.1.1	Studiegebied	26
5.1.2	Beoordelingscriteria	26
5.2	Natuur en Ammoniak	27
5.3	Geurhinder	27
5.4	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	28
5.5	Verkeer	28
5.6	Fijn stof	29
5.7	Water & Bodem	29
5.8	Gezondheid	29
	Colofon	30

HOOFDSTUK 1

Inleiding

1.1

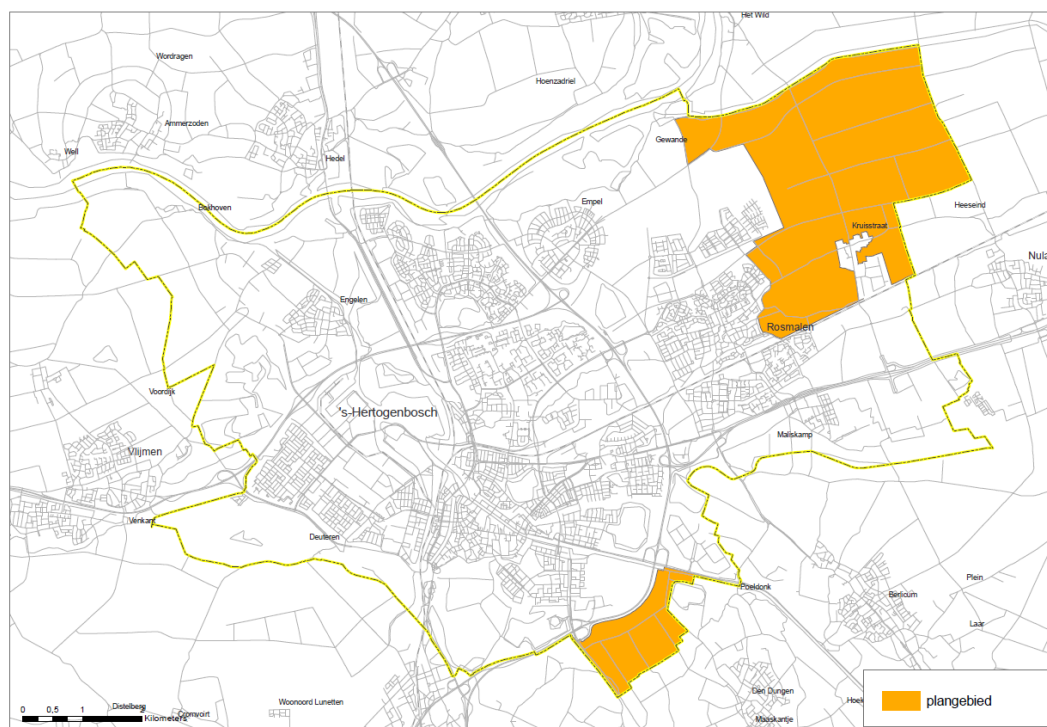
BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED NOORD EN KLOOSTERSTRAAT

De gemeente 's-Hertogenbosch stelt een nieuw bestemmingsplan op voor een gedeelte van het buitengebied: het bestemmingsplan Buitengebied Noord en Kloosterstraat.

In onderstaande afbeelding 1.1 is de begrenzing van het plangebied van het nieuwe bestemmingsplan weergegeven.

Afbeelding 1.1

Plangebied
bestemmingsplan
buitengebied
's-Hertogenbosch

Het plangebied bestaat uit de volgende deelgebieden:

- Het gebied ten noorden van de kern Kruisstraat en ten oosten van de woningbouwlocatie de Groote Wielen (de Polder van den Eigen en Empel), onderdeel van het plangebied “Buitengebied Noord”.
- Sprokkelbosch, het gebied tussen de kernen Rosmalen en Kruisstraat, ten noorden van de spoorlijn 's-Hertogenbosch-Nijmegen. Ook dit is een onderdeel van het plangebied “Buitengebied Noord”.
- Het gebied Kloosterstraat, het grondgebied van 's-Hertogenbosch ten zuidoosten van de A2 en tussen de N617 ('s-Hertogenbosch – Schijndel) en de Zuid-Willemsvaart / N279.

De gemeenteraad van 's-Hertogenbosch heeft in januari 2010 voor een groot deel van het buitengebied al een nieuw bestemmingsplan vastgesteld. Het betreft een bestemmingsplan voor de gebieden Het Bossche Broek-Zuiderplas, de Moerputten, het Engelermeer, de Bokhovense Polder, de Diezemonding, de Maas-Uiterwaarden en het gedeelte van de Hooge Heide dat zuidelijk van de spoorlijn ligt.

De gebieden "Noord" en "Kloosterstraat" zijn niet meegenomen in het bestemmingsplan buitengebied dat in 2010 is vastgesteld. Dit omdat de gemeente 's-Hertogenbosch stadsuitbreiding wil realiseren in of nabij deze gebieden en omdat er een landbouwontwikkelingsgebied (LOG) voor de intensieve veehouderij ligt in het deelgebied "Noord". Het gebied is als LOG aangewezen in het Reconstructieplan Maas en Meierij (2005) en is ook opgenomen in de Verordening Ruimte van de provincie (2010). Het nieuwe bestemmingsplan buitengebied zal in overeenstemming moeten zijn met de provinciale Verordening Ruimte.

DISCUSSIONOTA WERK-EN WOONLOCATIES

In de discussienota werk- en woonlocaties (2007) zijn de deelgebieden de Blokken en Sprokkelbosch-oost (onderdeel van het plangebied Noord) benoemd als zoeklocaties voor grondgebonden woningbouw. Ook is in deze nota een heroverweging voor het bedrijventerrein Kloosterstraat beschreven. De aanduiding van dit gebied als toekomstig bedrijventerrein is al in een groot aantal nota's en studies opgenomen, zoals het uitwerkingsplan van het streekplan in 2002. De gemeenteraad heeft in januari 2009 aantal moties aangenomen, waarin de raad zich heeft uitgesproken over de discussienota. De locatie Sprokkelbosch-oost wordt vanwege de landschappelijke waarde afgewezen als nieuwbouwlocatie voor woningen. De raad heeft aangegeven dat nieuwbouw van 400 woningen (vanaf 2015) in de locatie Noordoosthoek (vierde kwadrant) van de Groote Wielen wenselijk is. De raad heeft ook het gebied De Blokken als mogelijke locatie voor de bouw van nieuwe woningen genoemd. Over werklocaties spreekt de raad uit dat het gebied van Kloosterstraat niet meer in aanmerking komt voor te ontwikkelen bedrijventerrein. Het standpunt van de raad zal worden verwerkt in de actualisatie van de Ruimtelijke Structuurvisie.

Het landbouwontwikkelingsgebied (LOG) is bedoeld om een bijdrage te leveren aan de gewenste afwaartse beweging van de intensieve veehouderij door ruimte voor uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij te geven en mogelijkheden te bieden voor bedrijven die op andere plekken, nabij kernen en natuurgebieden, geen mogelijkheden hebben voor groei. Een dergelijke ontwikkeling van de intensieve veehouderij in dit LOG staat op gespannen voet met de verstedelijking op de (middel)lange termijn.

In het kader van het bestemmingsplan Buitengebied Noord en Kloosterstraat zal de gemeente haar beleid over de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij in dit gebied nader uitwerken. Het op te stellen milieueffectrapport wordt hierbij gebruikt als beleidsvormend en informatief instrument bij het opstellen van het bestemmingsplan. Ook kunnen de resultaten van het milieuonderzoek worden gebruikt als bouwsteen voor de voorziene herbegrenzing van de LOG's door de provincie Noord-Brabant in 2011.

1.2

M.E.R.-PLICHT

Bij dit bestemmingsplan is er sprake van een wettelijke verplichting tot het doorlopen van de m.e.r.-procedure en het opstellen van een MER. Het bestemmingsplan Buitengebied Noord en Kloosterstraat zal ruimtelijk beleid bevatten over de ontwikkeling van de intensieve veehouderij en andere veehouderijen. Dit beleid wordt vertaald in planregels (voorschriften) en in een kaart (verbeelding) waarin de planologische ontwikkelingsmogelijkheden van die veehouderijen worden aangegeven. Een besluit, zoals een bestemmingsplan of omgevingsvergunning, over de ontwikkelingsmogelijkheden van een intensieve veehouderij is m.e.r.(beoordelings)plichtig. De uitbreiding van veehouderijen kan gepaard gaan met een toename van de emissie van ammoniak (vooral uit stallen) en daarom een effect hebben op Europees beschermde bos- en natuurgebieden, de zogenaamde Natura2000-gebieden. Ook om die reden is het opstellen van een MER voor dit bestemmingsplan verplicht.

In dit rapport worden de volgende termen gebruikt:

m.e.r. = milieueffectrapportage = de procedure

MER = milieueffectrapport = het product

Per 1 juli 2010 is de m.e.r.-wetgeving gemoderniseerd door een wijziging van de Wet milieubeheer.

Hierdoor is geen sprake meer van de eerder gebruikte termen plan-MER en besluit-MER, maar van een Basisprocedure en een Beperkte procedure. Voor deze m.e.r.-procedure geldt de Basisprocedure.

Waar in deze notitie reikwijdte en detailniveau wordt gesproken over m.e.r., wordt bedoeld op de Basisprocedure.

Een misverstand is dat, na het doorlopen van een m.e.r. voor de ruimtelijke procedure geen MER meer nodig zou zijn voor de individuele activiteiten. Dit is niet het geval: de -m.e.r.-plicht blijft onverkort van kracht. Als een veehouderij wil uitbreiden wordt de aanvraag voor een nieuwe vergunning getoetst op de m.e.r.-plicht¹ (zie voor meer informatie: www.infomil.nl of www.rijksoverheid.nl/#ref-vrom).

In deze notitie wordt de term milieuonderzoek gebruikt. Hiermee worden de beoordelingen van de milieuaspecten binnen het MER bedoeld.

In het bestemmingsplan Noord en Kloosterstraat zijn geen andere ontwikkelingen voorzien die m.e.r.-plichtig zijn.

Bevoegd Gezag

Voor deze m.e.r.-procedure is de gemeente 's-Hertogenbosch zowel initiatiefnemer als Bevoegd Gezag. Praktisch betekent dit dat het College van Burgemeester en Wethouders het bestemmingsplan en het MER voorbereidt en de gemeenteraad het bestemmingsplan vaststelt. Bij de vaststelling maakt de gemeenteraad gebruik van het MER en de reacties en adviezen die worden gegeven naar aanleiding van de ter inzage legging van het ontwerp bestemmingsplan en het MER.

Gewijzigd Besluit milieueffectrapportage 1 april 2011

¹ In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een inrichting met meer dan: 85.000 plaatsen voor mesthoenders, 60.000 plaatsen voor hennen, 3.000 plaatsen voor mestvarkens, of 900 plaatsen voor zeugen.

Op 28 februari 2011 is in het Staatsblad (nr. 102) het Besluit tot wijziging van het Besluit milieueffectrapportage en het Besluit omgevingsrecht gepubliceerd. Het gaat om reparatie en modernisering milieueffectrapportage. Met deze wijziging wordt in de eerste plaats uitvoering gegeven aan het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (het Hof) van 15 oktober 2009. In de uitspraak van het Hof werd duidelijk dat het Nederlandse systeem van drempelwaarden voor mer-beoordelingsplichtige activiteiten niet in overeenstemming is met de Europese richtlijn betreffende de milieueffectbeoordeling. Om aan het arrest van het Hof tegemoet te komen, worden de drempels voor de mer-beoordeling gewijzigd van absolute, in indicatieve waarden. Voor deze m.e.r.-procedure heeft die wijziging geen gevolgen. Wel vormt deze wijziging een extra motief om de m.e.r.-procedure te doorlopen voor het bestemmingsplan: ook voor uitbreidingen van veehouderijen onder de drempelwaarde kan niet op voorhand een m.e.r.-beoordelingsplicht worden uitgesloten en is er dus ook sprake van een mer-plicht voor het bestemmingsplan.

1.3

DOEL NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

Eén van de eerste stappen voor de m.e.r. is het raadplegen van de betrokken bestuursorganen. Als basis voor die raadpleging is deze notitie over de reikwijdte en het detailniveau van het MER opgesteld. In deze notitie wordt de scope van het MER vastgelegd en de aanpak van het onderzoek weergegeven.

Het MER moet in ieder geval de volgende onderdelen bevatten:

- Doel plan of besluit.
- Voorgenomen activiteit & redelijke alternatieven.
- Relevante andere plannen & besluiten.
- Huidige situatie & autonome ontwikkeling.
- Effecten voor de relevante milieuaspecten.
- Vergelijking van de effecten voor alternatieven.
- Mitigerende & compenserende maatregelen.
- Leemten in informatie en kennis.
- Samenvatting voor een algemeen publiek.

Deze wettelijke onderdelen worden behandeld in het MER. Daarnaast is in deze notitie voor de onderdelen de aanpak in het MER beschreven. Binnen het MER worden de effecten van de scenario's bepaald, worden aanbevelingen gedaan en vindt de vertaling hiervan plaats in het (concept) ontwerp bestemmingsplan.

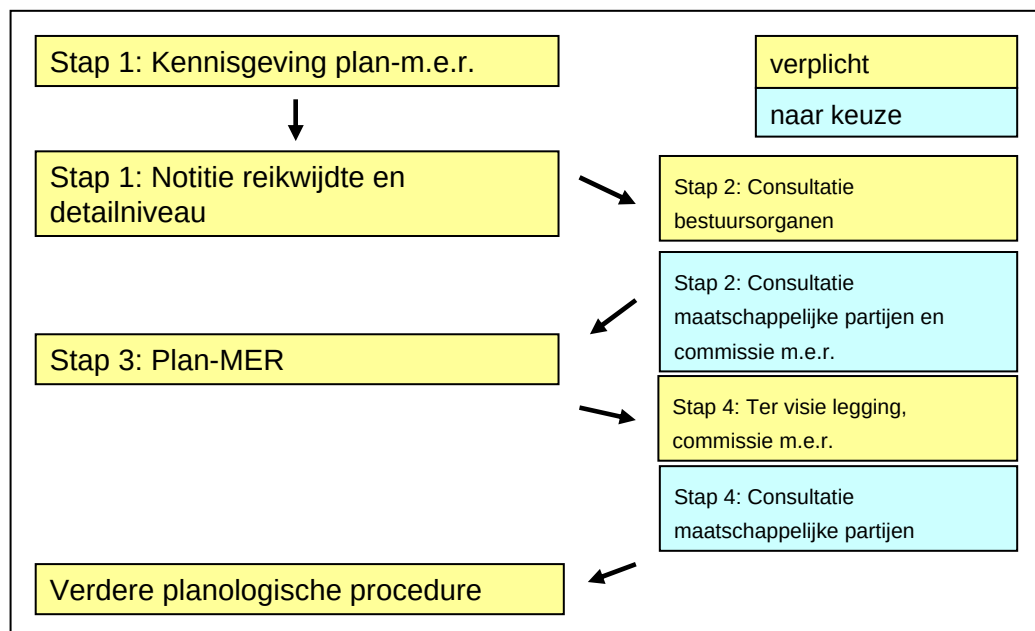
HOOFDSTUK 2 Procedure

2.1

OVERZICHT PROCEDURE M.E.R.

Voor de m.e.r. moeten de stappen doorlopen worden zoals weergegeven in afbeelding 2.1. Een deel van de stappen is verplicht (gele vlakken) en een deel is vrijwillig (blauwe vlakken).

Afbeelding 2.1
Procedure MER

Voor de m.e.r. van het bestemmingsplan Buitengebied Noord en Kloosterstraat wordt het proces als volgt doorlopen:

- Stap 1:** De procedure start met een bekendmaking van het voornemen via een openbare kennisgeving en deze notitie reikwijdte en detailniveau van het MER. De bekendmaking vindt plaats via de Bossche Omroep en de gemeentelijke website. De notitie reikwijdte en detailniveau kan een ieder downloaden van de gemeentelijke website.
- Stap 2:** De gemeente stuurt deze notitie naar andere overheden en maatschappelijke organisaties, maar ook anderen kunnen een zienswijze indienen over de inhoud van het op te stellen milieueffectrapport. Bijvoorbeeld over de alternatieven, de beoordelingscriteria en suggesties voor de besluitvorming.

Bij de procedure van het MER voor het bestemmingsplan Buitengebied Noord en Kloosterstraat zal de gemeente 's-Hertogenbosch de volgende organisaties en overheden raadplegen:

- De provincie Noord-Brabant.
- Omliggende gemeenten: Oss, Sint-Michielsgestel, Maasdonk en Maasdriel.
- Waterschap Aa en Maas.
- Brabant Water.
- Waterschap De Dommel.
- Ministerie van Infrastructuur & Milieu.
- Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie.
- Rijksdienst Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten.
- Brabantse milieufederatie Regio Midden Maasland.
- Zuidelijke land- en tuinbouworganisatie (ZLTO) Den Bosch.
- Stichting Wijkraad Rosmalen-Oost.
- Wijktafel Empel.
- Wijktafel De Groote Wielen.
- Reconstructiecommissie Maas en Meierij.

De genoemde organisatie en overheden ontvangen de relevante informatie (notitie reikwijdte en detailniveau en MER) per post of worden telefonisch/per e-mail op de hoogte gesteld van de beschikbaarheid van de informatie.

Inschakelen Commissie m.e.r. voor de toetsing, niet voor de consultatie

De gemeente kiest er voor om Commissie m.e.r. niet te vragen om een advies te geven over het op te stellen MER. Dit omdat gebruik kan worden gemaakt van adviezen van de commissie bij vergelijkbare plannen. Wel wordt de commissie ingeschakeld om het opgestelde milieueffectrapport te toetsen.

Stap 3, 4: Bij het opstellen van het MER wordt rekening gehouden met de ingebrachte zienswijzen. Nadat het milieuonderzoek is afgerond worden de resultaten daarvan meegenomen bij het formuleren van het beleid, het opstellen van de planregels en het maken van de plankaart (verbeelding) van het bestemmingsplan. Het MER wordt samen met het voorontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd. Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld zienswijze over het MER en het voorontwerp bestemmingsplan naar voren te brengen. De commissie m.e.r. toets tevens de kwaliteit van het MER. Ook beoordeelt de commissie of informatie aanwezig is (en juist) om het besluit te kunnen nemen.

In het bestemmingsplan dat ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt aangeboden, zal worden beschreven hoe de resultaten van het MER en de inspraakreacties zijn verwerkt. Ook zal worden beschreven op welke wijze de milieugevolgen worden geëvalueerd.

2.2

REACTIES NAAR AANLEIDING VAN DEZE NOTITIE

Eventuele reacties kunnen per post worden aangeleverd aan:

Gemeente 's-Hertogenbosch

College van Burgemeester en Wethouders

Postbus 12345

5200 GZ 's-Hertogenbosch

Onder vermelding van: MER Bestemmingsplan Buitengebied Noord en Kloosterstraat

HOOFDSTUK

3

Beleid, wet- en
regelgeving**3.1****INLEIDING**

In het op te stellen MER staat de planologische regeling ten aanzien van de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij centraal. Er zijn verschillende beleidskaders waarmee de gemeente bij het bepalen van haar planologische beleid rekening heeft te houden. In dit hoofdstuk zijn een aantal belangrijke beleidskaders beschreven voor de m.e.r.-procedure.

Een uitgebreidere omschrijving van het beleid en overige relevante beleidskaders worden beschreven in het MER.

Het gaat dan vooral om:

- Waterbeheerplan Waterschap Aa en Maas, Waterschap De Dommel, Brabant Water en de gemeente 's-Hertogenbosch;
- Wet milieubeheer (vooral aangaande milieueffectrapportage en luchtkwaliteitseisen);
- IPPC-richtlijn;
- Wet ruimtelijke ordening (Wro);
- Besluit huisvesting;
- Welzijnswetgeving voor dieren.

3.2**RELEVANTE MILIEUWETGEVING****3.2.1****BESCHERMING VAN NATURA 2000 GEBIEDEN**

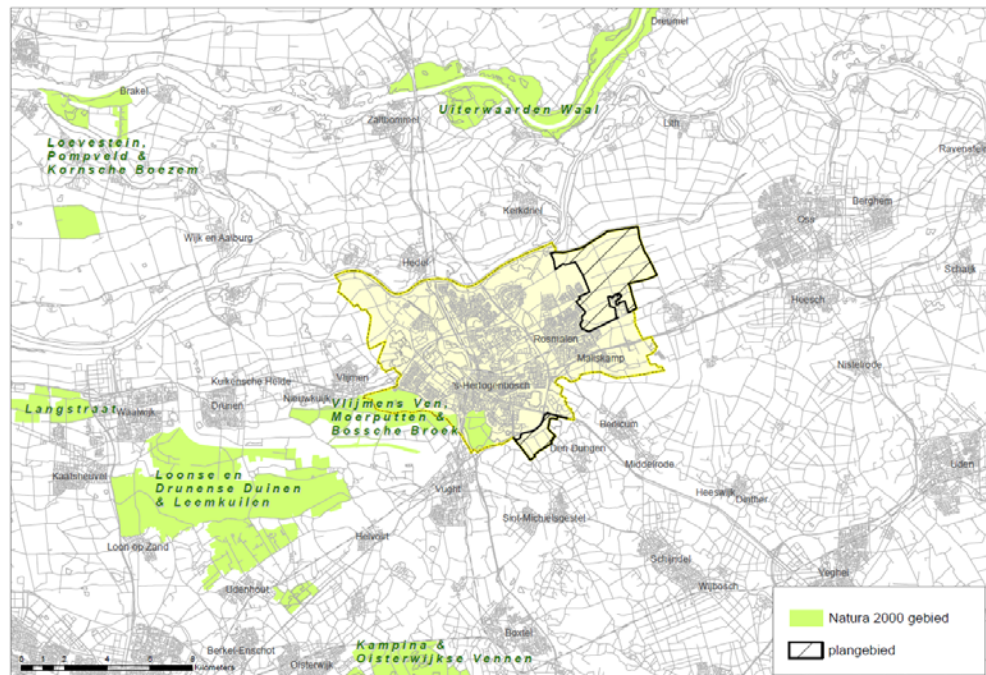
In de MER dient onderbouwd te worden of significante gevolgen uit te sluiten zijn voor gebieden die vallen onder de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw). Dit zijn gebieden waar een gebiedsbescherming voor geldt op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn, die is geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving door middel van de Natuurbeschermingswet 1998. De provincie is bevoegd gezag voor de uitvoering van de Natuurbeschermingswet.

De meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden zijn het "Vlijmens ven, Moerputten & Bossche broek", "Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen", "Langstraat", "Kampina & Oisterwijkse Vennen", "Uiterwaarden Waal" en "Loevestein, Pompeveld en Kornsche Boezem". De Natura 2000-gebieden zijn weergegeven in afbeelding 3.1.

Mogelijke effecten vanuit de veehouderijen zijn alleen te verwachten tengevolge van (toename van) de ammoniakdepositie. Voor een groot deel van vooral de Brabantse Natura 2000-gebieden geldt dat huidige depositie van stikstof (o.a. door de emissie van ammoniak uit stallen van veehouderijen) veel hoger is dan de kritische depositiewaarden van kwalificerende habitats van de Natura 2000-gebieden. Er is dus vaak al sprake van een overbelaste situatie ten aanzien van stikstof.

Afbeelding 3.1

Natura 2000-gebieden in de omgeving van 's-Hertogenbosch

De mogelijkheden voor ontwikkeling van veehouderijen in de gemeente 's-Hertogenbosch worden in belangrijke mate bepaald door de (on)mogelijkheden om een Nb-wet vergunning te krijgen voor de gewenste ontwikkeling van het bedrijf en de eisen en randvoorwaarden die voortvloeien uit de Verordening Stikstof en Natura2000 die recent (juli 2010) door Provinciale Staten is vastgesteld.

De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen die qua emissiereductie verder gaan dan de vereisten uit Besluit Huisvesting. Nieuwe stallen worden vanaf juli 2010 getoetst aan de streefwaarden die in de bijlagen bij de verordening zijn genoemd en de toepassing van stallen/technieken met een ammoniakemissie per dier die ligt onder die streefwaarden. Deze eisen gelden voor nieuwe stallen, niet voor bestaande stallen. Uiterlijk op 1 januari 2028 (na drie beheerplanperioden) dient het bedrijf als geheel gemiddeld te voldoen aan de vereisten uit de provinciale verordening.

Depositiebank Provincie Noord-Brabant

De depositiebank is een registratie- en monitoringssysteem dat de ontwikkelingen van de stikstof (N)-depositie op de gevoelige habitats binnen de Natura2000-gebieden van veehouderijbedrijven registreert en via saldering de mogelijkheid biedt voor agrarische bedrijfsontwikkeling. Salderingen verlopen (verplicht) via de depositiebank. De depositiebank wordt door de provincie beheerd.

Door te salderen wordt een door een bedrijf veroorzaakte toename (van emissie van ammoniak, boven het gecorrigeerd emissieplafond) van de N-depositie op een N-gevoelig habitat verevend met de (eerdere) afname van de N-depositie op hetzelfde habitat als gevolg van het geheel of gedeeltelijk beëindigen van de bedrijfsvoering door (een of meer) andere bedrijven. Als er onvoldoende saldo op de bank beschikbaar is, is saldering niet mogelijk en wordt de aanvraag geweigerd.

Door de eis van saldering bij emissies boven het gecorrigeerd emissieplafond (vergunning december 2004) en dat er voldoende saldo beschikbaar moet zijn dankzij stoppers en inkrimpers voor er gesaldeer kan worden, is verzekerd dat de depositie van stikstof door veehouderijen, op de gevoelige habitats, niet hoger kan worden dan de depositie op basis van de vergunde emissies per 7 december 2004, gecorrigeerd voor de vereisten uit de AMvB Huisvesting.

De planologische ontwikkelruimte voor veehouderijen die in het bestemmingsplan worden geboden, kunnen dus niet gepaard gaan met een toename van de depositie van stikstof boven het niveau van december 2004, gecorrigeerd voor de AMvB Huisvesting (dus lager dan op basis van de vergunde rechten in december 2004). Daar waar een veehouderijbedrijf gebruik wil maken van de geboden planologische ontwikkelruimte, zal dit gepaard moeten gaan met een emissieniveau dat ligt onder het gecorrigeerd plafond op bedrijfsniveau of, bij een toename, bij een minstens even zo grote gebleken afname van depositie op elk gevoelig habitatgebied door stoppers en krimpers. Deze administratie verloopt via de Depositiebank bij de Provincie Noord-Brabant.

In het MER zal een inschatting worden gegeven van de verhouding tussen de benodigde milieuruimte bij uitbreiding van veehouderijen en de beschikbare saldo op de depositiebank. Ook zal worden ingegaan op de kwetsbaarheid van Natura 2000-gebieden die gelegen zijn in de provincie Gelderland en de invloed van de regeling (concept verordening) die de provincie Gelderland voorbereid op de milieuruimte van de veehouderijen in het plangebied.

3.2.2

WET AMMONIAK EN VEEHOUDERIJ

Op nationaal niveau is de bescherming van de voor ammoniakdepositie gevoelige bos- en natuurgebieden geregeld in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Deze wet is recent gewijzigd en geeft de Provincie de bevoegdheid om bepaalde afwegingen te maken ten aanzien van de te beschermen gebieden. De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) is bedoeld als basis voor het beoordelen van het aspect ammoniak afkomstig van dierenverblijven van veehouderijen. De Wav heeft alleen betrekking op de ammoniakemissie uit dierenverblijven van een veehouderij en niet op andere bronnen van ammoniak binnen een veehouderij.

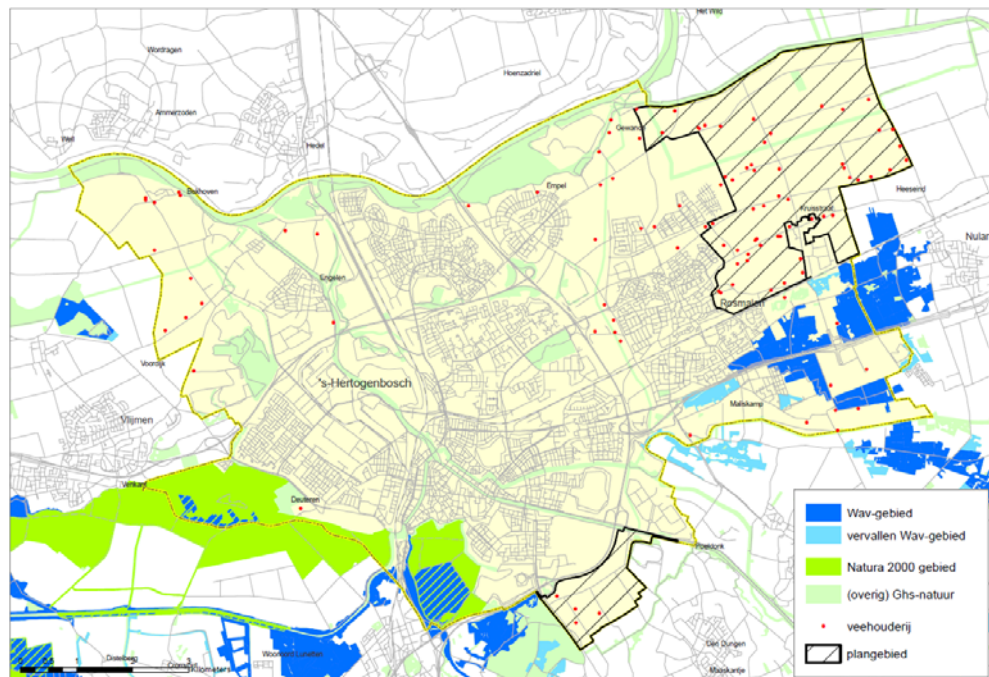
Bij beslissingen inzake het oprichten of veranderen van een veehouderij moet op grond van de Wav worden besloten of de aangevraagde vergunning kan worden verleend of moet worden geweigerd. Als een veehouderij is gelegen in een zeer kwetsbaar gebied of in een zone van 250 meter daaromheen, kan een bedrijf slechts zeer beperkt worden opgericht of uitgebreid. De ligging van de dierenverblijven is bepalend voor de vraag of een veehouderij binnen of buiten de zone ligt.

Op 3 december 2008 is in Noord-Brabant het definitieve besluit Vaststelling kaart zeer kwetsbare gebieden Wet ammoniak en veehouderij (Wav-kaart) gepubliceerd. Op basis van dit besluit heeft de actualisering plaatsgehad van de zogenaamde Wav-kaart.

In onderstaande afbeelding zijn de zeer kwetsbare Wav-gebieden mét 250 meterzones weergegeven.

Afbeelding 3.2

Natura 2000-gebieden, Wav-gebieden en overige natuur (Ghs) in de omgeving van 's-Hertogenbosch

De Wav-zonering heeft geen gevolgen voor de ontwikkeling van de veehouderijen. In het plangebied liggen geen Wav-gebieden en de veehouderijen in het plangebied liggen niet binnen een 250 meter zone rondom deze gebieden.

3.2.3

WET GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ

Voor de MER Buitengebied Noord en Kloosterstraat speelt de Wet geurhinder en Veehouderij een grote rol. De mogelijkheden voor uitbreiding van – en omschakeling naar intensieve veehouderijen- worden sterk bepaald door de regelgeving ten aanzien van de emissie van geur uit stallen en de geurbelasting op voor geurhinder gevoelige objecten, zoals woningen.

Bij het verlenen van vergunningen voor veehouderijen en in de ruimtelijke ordening moet rekening worden gehouden met geuroverlast van veehouderijen. De op 1 januari 2007 in werking getreden Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt hiervoor het beoordelingskader. Deze wet geeft aan hoe bij een aanvraag voor een milieuvergunning de geuremissies uit veehouderijstallen en de geurbelasting op geurgevoelige objecten moet worden meegenomen. Ook heeft deze wet consequenties voor de wijze waarop in ruimtelijke plannen het aspect geurbelasting door veehouderijen een rol speelt.

Gemeenten kunnen op grond van de Wet geurhinder en veehouderij binnen een bepaalde bandbreedte variëren met de bescherming van geurgevoelige objecten.

De gemeente 's-Hertogenbosch heeft een eigen geurverordening vastgesteld. Voor diverse gebieden zijn afwijkende normen gesteld om verstedelijking en beperkte groei van veehouderij mogelijk te maken.

Voor de geurverordening van de gemeente 's-Hertogenbosch zijn twee gebieden ingedeeld:

- Gebied 1: Landelijke woonkernen Gewande, Bokhoven en Kruisstraat.
- Gebied 2: Het Noordelijk deel van de Groote Wielen.

De gemeenteraad heeft in mei 2008 de "Verordening geurhinder en veehouderij gemeente 's-Hertogenbosch 2008" vastgesteld, waarin de volgende normstelling is opgenomen:

Tabel3.1

Gemeentelijke normstelling
Geurhinder (in ouE/m³)

	In gebied 1 en 2	Buiten gebied 1 en 2
Binnen de bebouwde kom	5	1
Buiten de bebouwde kom	5	10

Daarnaast bedraagt de afstand tussen een veehouderij waar dieren worden gehouden van een diercategorie waarvoor niet bij ministeriële regeling een geuremissiefactor is vastgesteld, tot een geurgevoelig object:

- Binnen de bebouwde kom ten minste 50 meter.
- Buiten de bebouwde kom ten minste 25 meter.

In de onderstaande afbeelding 3.3 zijn de geurnormen zoals ze gelden op grond van de verordening binnen de gemeente 's-Hertogenbosch opgenomen. Hiervoor geldt dat een indeling is gemaakt voor binnen en buiten de bebouwde kom voor de huidige situatie zoals deze wordt gebruikt voor het MER. In het MER worden ook zoekgebieden voor wonen aangegeven welke in de toekomst bebouwde kom kunnen worden. Voor het gehele plangebied van Buitengebied Noord en Kloosterstraat geldt een norm van 10 Ou/m³. Voor de nabij gelegen bestaande en geprojecteerde woongebieden geldt een strengere norm (1 of 5 Ou/m³).

In de gebiedsvisie die is opgesteld ter onderbouwing van de gemeentelijke geurverordening zijn ook streefwaarden voor de achtergrondbelasting (de cumulatieve geurbelasting) opgenomen. Die streefwaarden (maximaal geurbelasting) zijn hieronder weergegeven, met daarbij vermeld de hinderpercentages.

Tabel3.2

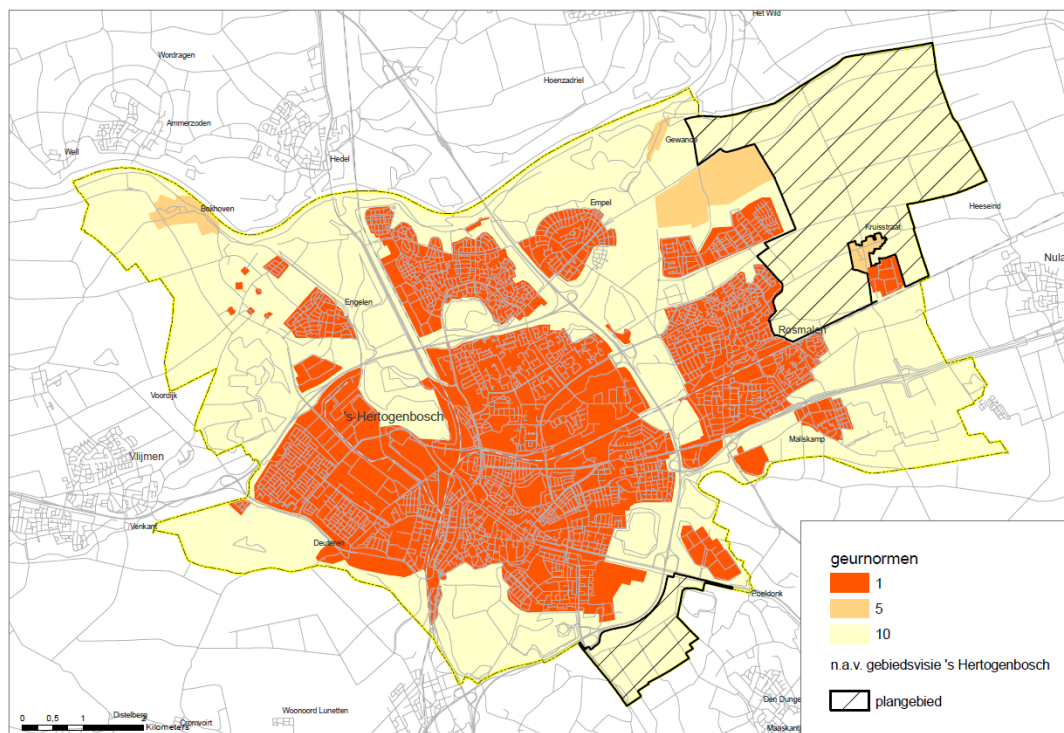
Gemeentelijke normstelling
geurhinder

	Streefwaarde in ouE/m ³	Grens aanvaardbaar woon- en leefklimaat in ouE/m ³
Stedelijk gebied	maximaal 2 (6%)	maximaal 5 (12%)
Kruisstraat, Gewande, Bokhoven	Maximaal 4 (6%)	maximaal 10 (12%)
Landbouwonwikkelingsgebied	maximaal 20 (20%)	maximaal 32 (27%)
Overig buitengebied	maximaal 10 (12%)	maximaal 20 (20%)

In het MER wordt aangegeven welke invloed deze normstelling (voorggrondnormen, grens aanvaardbaar woon- en leefklimaat) heeft op de milieuruimte (geur) voor intensieve veehouderijen in het plangebied. Voor melkveebedrijven gelden veelal de vaste afstanden en is geur minder bepalend voor de ontwikkelingsmogelijkheden. Ook zal in het MER de achtergrondbelasting (huidig en de inschatting voor de alternatieven) worden vergeleken met de streefwaarden.

Afbeelding 3.3

Geurnormen
(voorggrondbelasting)
gemeente
's-Hertogenbosch, 2008

3.3

RUIMTELIJK BELEID

3.3.1

STRUCTUURVISIE EN VERORDENING RUIMTE PROVINCIE NOORD-BRABANT

De provincie Noord-Brabant heeft de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (SVRO) waarin het nieuwe beleid tot 2025 (met een doorkijk naar 2040) wordt beschreven op 1 oktober 2010 vastgesteld. Het strategische beleid voor de fysieke omgeving in Noord-Brabant was beschreven in de Interim Structuurvisie Noord-Brabant (ISV). De Structuurvisie Ruimtelijke Ordening vervangt de Interim Structuurvisie Noord-Brabant. De structuurvisie is zelfbindend voor de provincie, maar niet voor gemeenten, en geeft voor de opgenomen beleidsonderdelen het provinciale belang aan.

Wat betreft het buitengebied kent de nieuwe structuurvisie een aantal die samenhangen met de zonering van natuur, landschap en landbouw. Gebiedsaanduidingen in de ISV zijn (deels) samengevoegd in gebiedsaanduidingen in de SVRO, wat als consequentie heeft dat het gedetailleerde beleid uit de ISV wordt losgelaten.

In de SVRO wordt daarbij in het hele landelijk gebied, buiten de ecologische hoofdstructuur, uitgegaan van een 'ja-mits' benadering terwijl in de ISV een sterk onderscheid wordt gemaakt tussen gebieden met waarden, waarvoor het 'nee-tenzij' principe geldt, en gebieden zonder waarden waar ontwikkelingen mogelijk zijn (ja-principe).

De Verordening Ruimte is één van de instrumenten om het provinciaal ruimtelijk beleid te realiseren, naast bijvoorbeeld ontwikkelingsgerichte communicatieve en financiële instrumenten. De Verordening Ruimte bevat instructieregels die van belang zijn voor gemeenten bij het opstellen van hun bestemmingsplannen.

De Brabantse verordening Ruimte is tot stand gekomen in 2 fasen. Fase 1 gaat over de onderwerpen waarvoor het Rijk uitwerking van de provincie vraagt en de onderwerpen die zijn gebaseerd op eerder vastgesteld beleid. Ook de consequenties van de besluiten van Provinciale Staten (PS) over de ontwikkelingsmogelijkheden van intensieve veehouderij zijn in de Verordening ruimte fase 1 verwerkt. In de verordening fase 2 zijn onderwerpen geregeld die voortkomen uit verplichtingen door provinciale keuzes in de Structuurvisie en uit het ontwerp 'Algemene Maatregel van Bestuur Ruimte'.

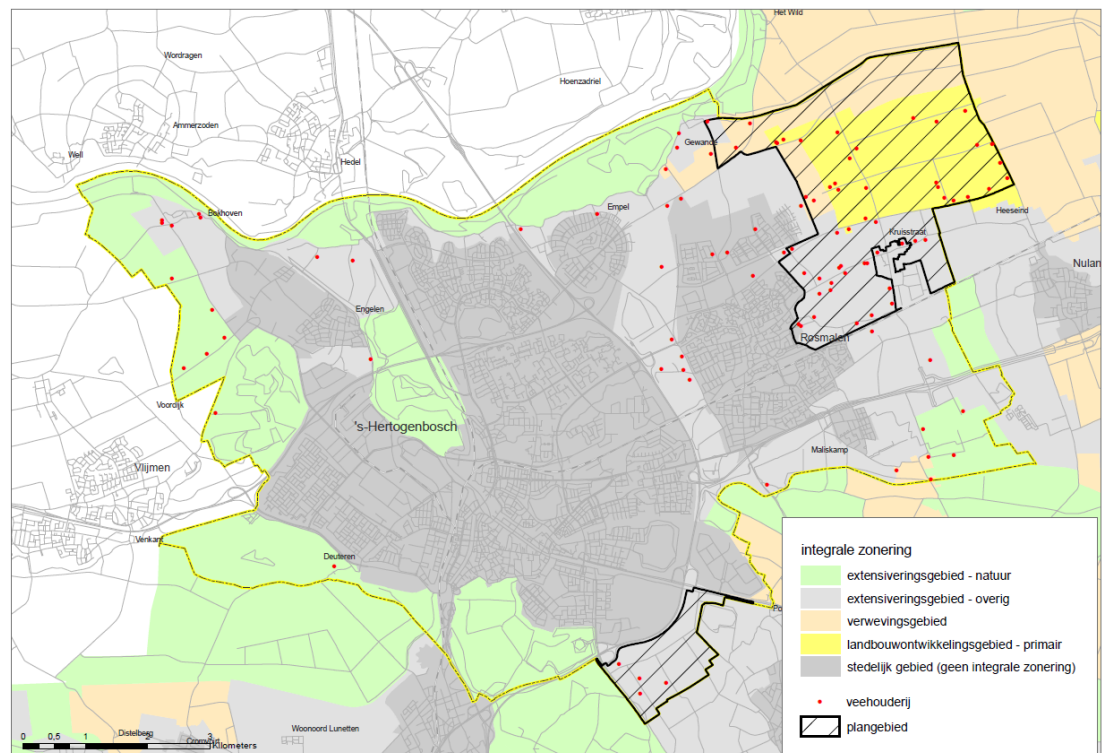
Hieronder zijn de provinciale beleidskaders beschreven die relevant zijn voor het beleid ten aanzien van de intensieve veehouderij. Het bestemmingsplan buitengebied zal (minimaal) moeten voldoen aan de regels uit de verordening. Voor de regels geldt een gebiedsindeling, de integrale zonering intensieve veehouderij, zoals die is opgenomen in het Reconstructieplan Maas en Meierij (2005) en is weergegeven in figuur 3.4.

- Binnen extensiveringgebieden (Kloosterstraat, Kruisstraat en Sprokkelbosch) is geen nieuwvestiging, uitbreiding (van bouwblokken), hervestiging of omschakeling van intensieve veehouderijen mogelijk. Uitbreiding van bebouwing ten behoeve van intensieve veehouderij binnen het bestaande bouwblok is sinds 1 oktober 2010 niet meer mogelijk.
- Binnen het verwevingsgebieden (o.a. het gebied tussen het LOG en de Groote Wielen) is hervestiging of uitbreiding mogelijk mits sprake van duurzame locatie en bouwblokken mogen niet groter worden dan 1,5 hectare. Nieuwvestiging is niet mogelijk.
- Binnen het landbouwontwikkelingsgebied is geen nieuwvestiging toegestaan² en bouwblokken mogen in eerste instantie niet groter worden dan 1,5 hectare.
- Ontheffingsmogelijkheid (onder voorwaarden) tot uitbreiden van bouwblokken tot een maximum van 2,5 ha. De provincie moet die ontheffing verlenen.

² In tegenstelling tot andere reconstructiegebieden in Noord-Brabant was nieuwvestiging ook in het Reconstructieplan Maas en Meierij al niet mogelijk.

Afbeelding 3.4

Integrale zonering
intensieve veehouderij

Heroverweging begrenzing LOG's

Op 19 maart 2010 is in Provinciale Staten (PS) het debat gehouden rondom het Burger-initiatief Megastallen. Provinciale Staten hebben besloten om het beleid voor de ontwikkeling van intensieve veehouderijen op onderdelen bij te stellen.

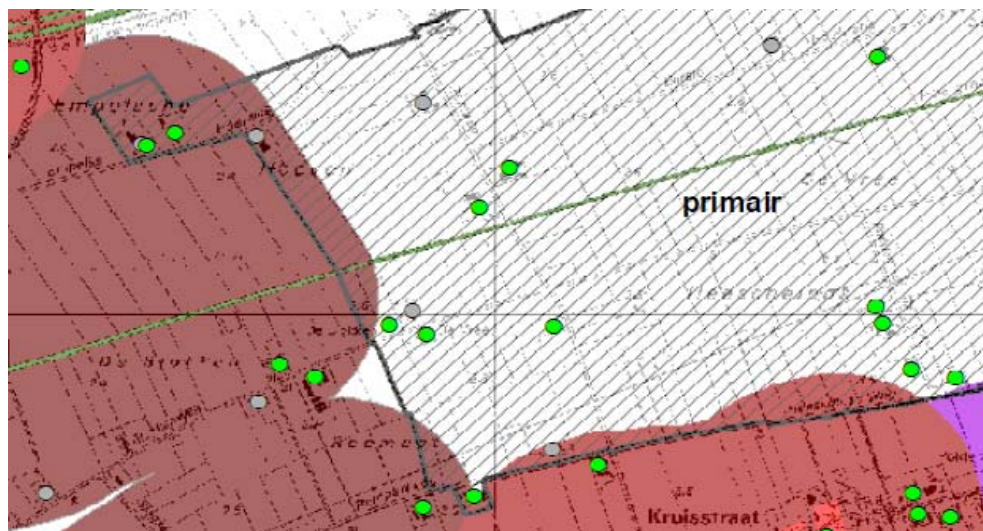
Vooruitlopend hierop heeft de provincie voor landbouwontwikkelingsgebieden (21 mei 2010) aangegeven binnen welke delen van de LOG's een ontheffing voor een bouwblok groter dan 1,5 hectare vooralsnog is uitgesloten.

Uit deze eerste provinciale analyse blijkt dat voor delen aan de zuid- en westzijde van het LOG een ontheffing voor een bouwblok groter dan 1,5 hectare is uitgesloten. Voor het overgrote deel is het LOG als "geschikt" aangemerkt in deze provinciale analyse. Het LOG Boven Kruisstraat heeft de aanduiding "delen goed" gekregen. In de onderstaande figuur is de uitsnede opgenomen uit het plan van aanpak van de LOG waarbij te zien is dat het westen van het LOG overlapt met de zoekgebieden voor stedelijke uitbreiding (donker paarse vlakken). Deze zoekgebieden zijn overigens niet gelijk aan de zoekgebieden uit de gemeentelijke discussienota en het raadsbesluit uit januari 2009 (zie ook hoofdstuk 1 en paragraaf 3.3.2).

Afbeelding 3.5

Heroverweging LOG

Bijlage PvA LOG

Bij de vaststelling van de Verordening ruimte fase 3 (de voorbereiding hiervoor start in 2011) worden de LOG's aangewezen die geschikt zijn voor doorgroei, vindt de correctieve herziening van de integrale zonering plaats en wordt eventueel aanpassing van de regelgeving opgenomen. De gemeente kan anticiperen op deze ontwikkeling en een advies aandragen voor de nadere begrenzing van de LOG's.

Duurzame locaties

In het reconstructieplan en in de verordening is het beleid ten aanzien van duurzame locaties aangeduid, onder andere in de vorm van een aantal criteria die bepalend zijn of een locatie wel of niet als duurzaam kan worden aangemerkt. De exacte operationalisering van de zogenaamde "duurzame locaties" in het bestemmingsplan is voor het MER van belang, omdat op deze locaties de meeste mogelijkheden voor uitbreiding, hervestiging en omschakeling worden geboden en er rondom deze locaties ook de meeste milieueffecten zijn te verwachten.

Gelet op het feit dat het begrip duurzame locatie in de provinciale handreiking in vrij algemene zin is gespecificeerd, is het zinvol om in het MER:

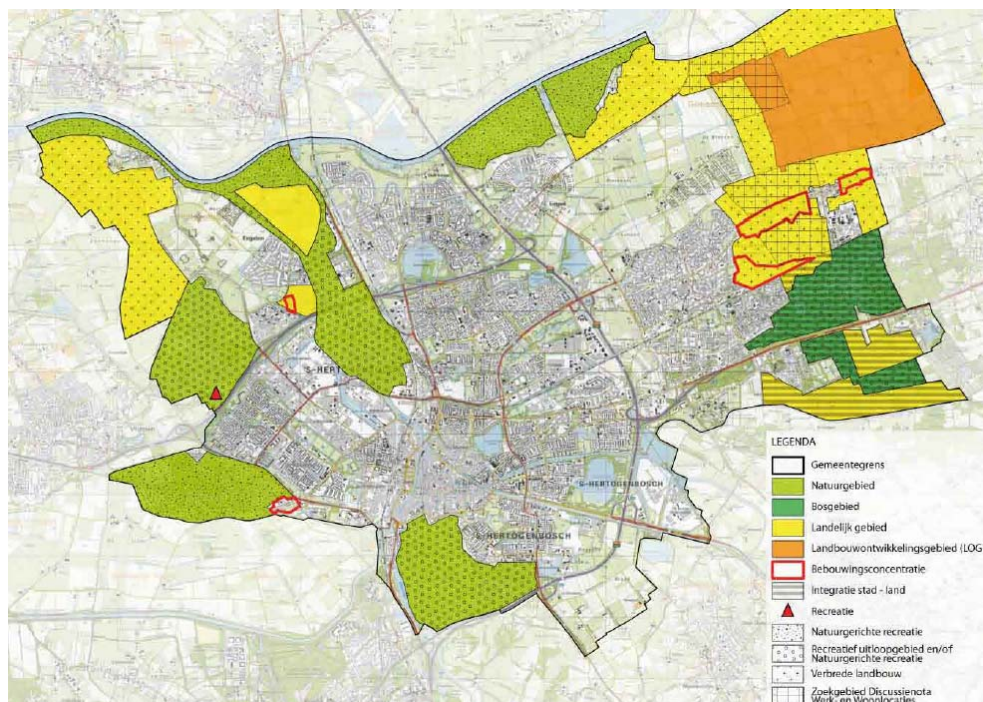
- aan te geven welke locaties als duurzaam kunnen worden aangemerkt. Eventueel kan hierin een bepaalde gradatie worden aangebracht;
- in te schatten in hoeverre die planologische ruimte ook daadwerkelijk kan worden benut gezien de regelgeving (op het gebied van ammoniak, geur en fijn stof);
- in te schatten wat de milieugevolgen zijn indien deze planologische ruimte en milieuruimte daadwerkelijk benut wordt;
- aan te geven hoe nadelige en ongewenste milieueffecten voorkomen kunnen worden.

3.3.2**NOTA VAN UITGANGSPUNTEN BUITENGEBIED**

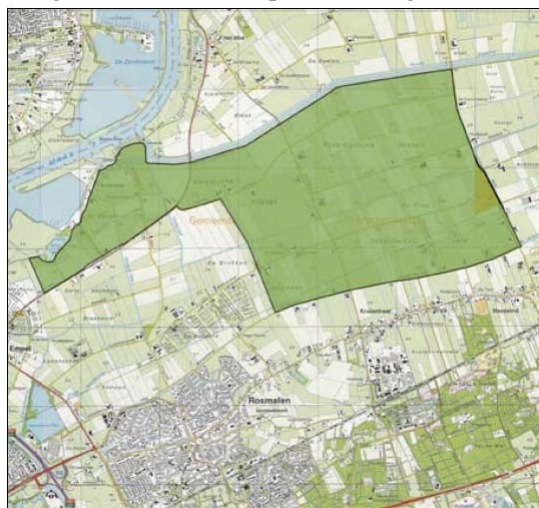
In december 2007 heeft de gemeente 's-Hertogenbosch een nota van uitgangspunten opgesteld voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied. Het bestemmingsplan Buitengebied is vastgesteld met uitzondering van dit buitengebied Noord en Kloosterstraat (zie paragraaf 1.1). In de nota van uitgangspunten is een kaart opgenomen met het landbouwontwikkelingsgebied Boven Kloosterstraat (zie de onderstaande afbeelding 3.6).

Afbeelding 3.6

Kaart Nota van
Uitgangspunten
Buitengebied

Onderstaand zijn een aantal tekstpassages uit deze Nota van Uitgangspunten opgenomen:

Deelgebied Rosmalense polder (komgebied)

Het komgebied is een grootschalig agrarisch productiegebied. In het gebied zijn, gezien de overige deelgebieden, relatief veel agrarische bedrijven aanwezig (overwegend grondgebonden, beperkt intensieve veehouderij). In het gebied zijn in het verleden veel agrarische bedrijven ingeplaatst (verplaatst t.b.v. stedelijke uitbreiding). Het komgebied kan in de toekomst een sterk landbouwgebied worden. Het gebied grenst aan woongebied de Groote Wielen. Beide gebieden staan, zeker bij toekomstige uitbreidingen, op gespannen voet met elkaar.

Ten noordoosten van het komgebied is een gebied aangewezen als in te richten waterbergingsgebied. Ook is aan dit gebied een waterbergende functie toegekend in het kader van Ruimte voor de Rivier. Naar aanleiding hiervan zijn er wensen voor de aanleg van een compartimenteringsdijk tussen grofweg Gewande en Vinkel.

Planthema's	Beheer en behoud	ontwikkeling
Water	– EVZ.	– Waterberging.
Natuur en landschap	– Landschappelijke openheid. – Slootvegetaties.	– Tgengaan opgaande teelten en het oprichten van gebouwen/bouwwerken buiten het bouwvlak.
Cultuurhistorie en archeologie	– Openheid polder.	Niet van toepassing.
Landbouw	– Ontwikkelingsruimte (grondgebonden) landbouw.	– LOG. – DIV ontwikkeling. – Ruimte grondgebonden landbouw.
Recreatie	Extensief recreatief medegebruik.	Extensief recreatief medegebruik.
Bebouwingsconcentraties	Niet van toepassing.	Niet van toepassing.
Nevenactiviteiten en verbrede landbouw	Mogelijkheden in vigerend bestemmingsplan buitengebied.	Ruimte voor ontwikkeling (klein- schalige dagrecreatie (speelboerderij, fiets-verhuur, theehuis), huisverkoop, kleinschalig verblijfsrecreatie, (kampeerboerderij).
Rood voor Groen (nieuwe landgoederen)	Niet van toepassing.	Niet van toepassing.

Strategisch doel:

Vertaling van de doorwerking van het reconstructieplan Maas en Meierij ten aanzien van de ontwikkeling van intensieve veehouderijen op duurzame locaties in het verwevingsgebied en agrarische bedrijven in het landbouwonwikkelingsgebied behalve de gebieden Maasoeveren en de Blokken die zoekgebied zijn in het kader van de Discussienota Werk- en Woonlocaties..

Ruimte bieden voor ontwikkeling nevenactiviteiten en verbrede landbouw, behalve in landbouwonwikkelingsgebied en de zoekgebieden Maasoeveren en de Blokken.

Deelgebied Hooge Heide

Het gebied is samengesteld uit verschillende landschappelijke elementen. Het open karakter van Sprokkelbosch, het bos- en heidegebied tussen Rosmalen-Nuland en het landgoedachtige gedeelte rond Wamberg/Maliskamp en het Vinkel. Er is afwisselend sprake van natuur-bosgebieden, rundveehouderijen, wonen en (intensieve) recreatie.

Verbrede Landbouw, kleinschalige vormen van recreatie en nieuwe economische functies kunnen in dit gebied de ruimte krijgen. Dit past in de gewenste versterking van het gebied als stedelijk uitloopgebied danwel integratie stad-land. Nieuwe functies dienen bij voorkeur gepaard te gaan met groene ontwikkelingen.

Planthema's	Beheer en behoud	Ontwikkeling
Water	Waterwingebied en beschermingszone.	Geen nieuwe functies die negatieve invloed hebben op waterwingebied - zoekgebied waterberging.
Natuur en landschap	- Natuur- en bosgebieden. - Karakteristiek kampenlandschap.	- Nieuwe natuur-, bos en landschapselementen. - Zonering recreatie in boszone.
Cultuurhistorie en archeologie	- Es van Sprokkelbosch. - Oud Maliskamp.	Versterking aanwezige waarden.
Landbouw	Behoud bestaand (Sprokkelbosch en Maliskamp/Vinkel).	- Sprokkelbosch. - Maliskamp-Vinkel niet van toepassing.
Recreatie	Behoud uitloopfunctie.	(Zonering) recreatie in boszone. - koppeling recreatie met omgeving.
Bebouwingsconcentraties	Kruisstraat en Hondseberg.	Kruisstraat en Hondseberg: visie bebouwingsconcentratie.
Nevenactiviteiten en verbrede landbouw	Mogelijkheden in vigerend bestemmingsplan buitengebied voor zover van toepassing.	Ruimte voor ontwikkeling (kleinschalige dagrecreatie (speelboerderij, fiets-verhuur, theehuis), huisverkoop, kleinschalig verblijfsrecreatie, (kampeerboerderij).
Rood voor Groen (nieuwe landgoederen)	Niet van toepassing.	ruime ontwikkelingsmogelijkheden bieden in relatie tot de omgeving.

Strategisch doel:

Op basis van de gemeentelijke Visie Hooge Heide de integratie tussen stad en land en het gebied als stedelijk uitloopgebied verder ontwikkelen met specifieke uitgangspunten voor ontwikkelingen in Sprokkelbosch, de Boszone Hooge Heide en de Landgoederenzone.

In de visies voor Hooge Heide, Sprokkelbosch noord en Kruisstraat oost wordt de ontwikkeling voor het begeleiden van rood voor groen constructies uitgewerkt.

3.3.3**DISCUSSIONOTA WOON- EN WERKLOCATIES**

In 2008 heeft de gemeente 's-Hertogenbosch een discussienota Woon- en werklocaties opgesteld over de mogelijk bouwlocaties voor woningen en bedrijven. Voor het plangebied zijn de relevante locaties De Groote Wielen (Noordoosthoek), Kloosterstraat, Sprokkelbosch-Oost en De Blokken (ten noorden van de Kruisstraat). Tevens is hierbij in een schets de wens weergegeven voor een ontsluitingsweg van de Groote Wielen naar het noorden en het zuiden.

Uit de figuur 3.6 blijkt dat het zoekgebied (discussienota) Werk- en Woonlocaties het LOG overlapt. Wat tevens opvalt is dat dit zoekgebied groter is dan het zoekgebied dat de provincie hanteerde voor het heroverwegen van de LOG's.

In januari 2009 heeft de gemeenteraad uitgesproken dat de locatie Sprokkelbosch wordt afgewezen als nieuwbouwlocatie voor woningen vanwege de landschappelijke waarde. Tevens is de nieuwbouw van 400 woningen op de locatie Noordoosthoek van de Groote Wielen van 2015 wenselijk. De Blokken is als een van de aanvullende nieuwbouwlocaties genoemd. Over werklocaties spreekt de raad uit dat het gebied van Kloosterstraat niet in aanmerking komt voor te ontwikkelen bedrijventerrein.

HOOFDSTUK

4 Alternatieven

4.1

DE REFERENTIESITUATIE

Voor het op te stellen MER is het van belang om te bepalen wat de huidige situatie is in het plangebied en welke autonome ontwikkelingen zijn voorzien. Deze informatie kan dienen om een referentie te bepalen voor de in het MER te beschrijven effecten bij planologische effectuering van de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderij. In deze paragraaf wordt kort een beeld gegeven van de huidige situatie van het aantal en type veehouderijbedrijven. In het MER wordt voor de verschillende thema's een beschrijving gegeven van de referentiesituatie.

Het gemeentelijke Bestand Veehouderij Bedrijven wordt binnenkort geactualiseerd. Zo is voor de MER een duidelijk en actueel overzicht beschikbaar van de veehouderijbedrijven. Voor deze notitie reikwijdte en detailniveau is het provinciale bestand gehanteerd. Op deze manier ontstaat wel een eerste inzicht in de ligging en type veehouderij bedrijven.

ONDERSCHEIDT VEEHOUDERIJEN-NGE EN DEFINITIE INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

Voor de ligging van veehouderijen wordt voor het effect onderscheidt gemaakt tussen intensieve en extensieve veehouderij. Maar ook naar de grootte van een bedrijf; Een grens van 70 nge wordt veelal gehanteerd als maat voor een volwaardig bedrijf. De Nederlandse grootte-eenheid (nge) is een reële economische maatstaf die gebaseerd is op het brutostandaardsaldo (bss, opbrengsten minus bepaalde specifieke kosten). Het is een maat waarmee de economische omvang van agrarische activiteiten wordt weergegeven (bron: www.lei.wur.nl).

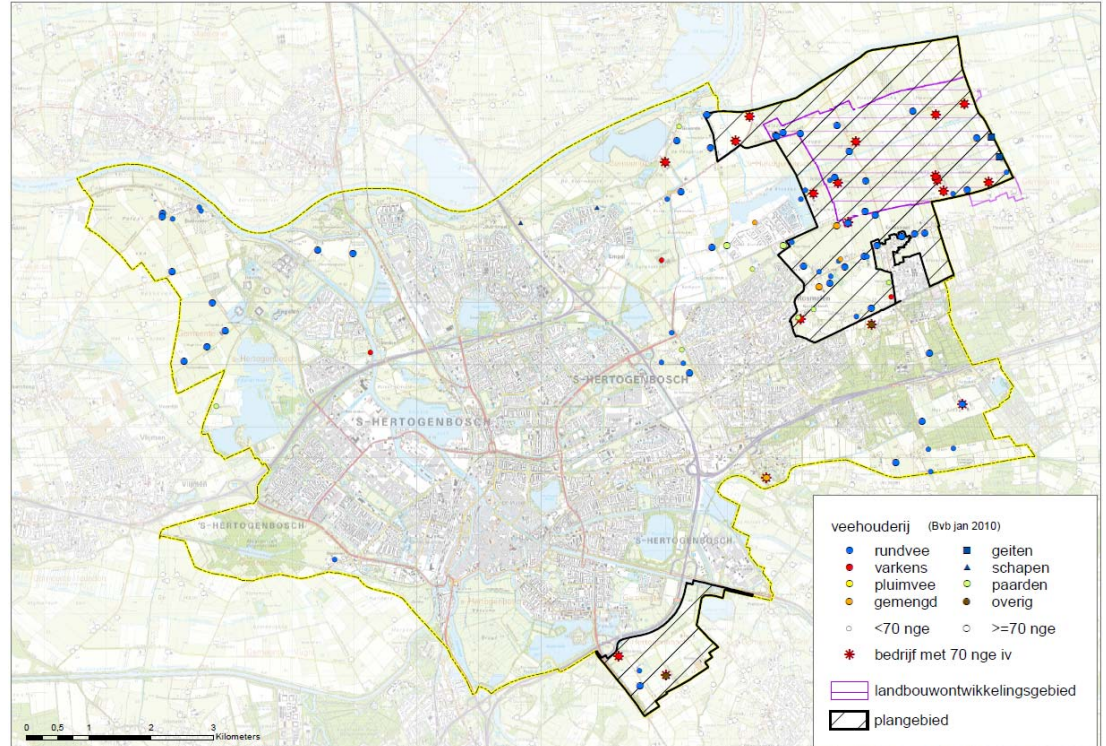
Waar in de notitie wordt gesproken over intensieve veehouderij is hierbij gekeken naar de vergunde diercategorieën en is er geen analyse gemaakt of er ook wordt voldaan de definitie van intensieve veehouderij uit de Verordening Ruimte: een agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren, zoals rundveemesterij, varkens-, vleeskalver-, pluimvee-, pelsdier-, geiten- of schapenhouderij of een combinatie van deze bedrijfsvormen, alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfsvormen, met uitzondering van grondgebonden melkrundveehouderij.

In het plangebied liggen circa 60 veehouderijen. Dit betreft voornamelijk het houden van varkens en rundvee. In het plangebied bevinden zich circa 25 veehouderijen met een omvang groter dan 70 nge (weergegeven op onderstaande afbeelding). Daarnaast liggen binnen het plangebied circa 15 intensieve veehouderijen met 70 nge.

In de onderstaande afbeelding 4.1 is de ligging van de veehouderijen weergegeven met het plangebied.

Afbeelding 4.1

Typen en omvang
veehouderijbedrijven in de
gemeente 's-Hertogenbosch
(bron: provinciaal bestand
BVB)

Uit de kaart blijkt dat er in het deelgebied Kloosterstraat twee intensieve veehouderijen liggen en één volwaardig rundveehouderij. In de nabijheid van Kruisstraat en Sprokkelbosch liggen diverse volwaardige rundveehouderijbedrijven. In het gebied rondom Gewande liggen twee intensieve veehouderijen binnen het plangebied.

Van de intensieve veehouderijen (omvang minimaal 70 nge) liggen er acht in het landbouwontwikkelingsgebied. Daarnaast bevinden zich binnen het LOG zeven rundveehouderijen groter dan 70 nge.

4.2

VIA SCENARIO'S NAAR EEN VOORKEURSATERNATIEF

4.2.1

ALGEMEEN

Het MER kan niet volledig worden beperkt tot de m.e.r.-plichtige onderdelen, maar een zeer duidelijke focus op de ontwikkelingsruimte voor de veehouderij, en daarbinnen op de intensieve veehouderij, ligt voor de hand.

Het MER richt zich op het beschrijven en vergelijken van de mogelijke ontwikkeling van de veehouderij (scenario's) om op basis daarvan een voorkeursalternatief te formuleren.

Hiertoe wordt in eerste instantie de milieu- en beleidsruimte in beeld gebracht.

De milieuruimte- en planologische beleidsruimte staat aan de basis van de invulling van de scenario's. Binnen deze ruimte worden de effecten van een mogelijke ontwikkeling van de veehouderij volgens drie scenario's (zie hierna) verkend, gericht op de ontwikkeling van de veehouderij (dus zowel intensieve veehouderij als grondgebonden veehouderij).

Op basis van deze scenario's, de effectbeschrijving en effectvergelijking wordt een zogenaamd voorkeursalternatief geformuleerd, waarin het voorgenomen beleid van de gemeente in is uitgewerkt. Daar waar de effecten van dit voorkeursalternatief afwijken van de effecten van de onderzochte scenario's, beschrijven we dit in het MER.

Bij de effectbeschrijving van het voorkeursalternatief wordt ook ingegaan op de (mogelijke) effecten van ontwikkelingen die niet samenhangen met de ontwikkeling van veehouderij. Bij de effectbeschrijving en –vergelijking van de scenario's- wordt alleen ingegaan op de voor de veehouderij meest relevante aspecten (geur, ammoniak, fijn stof, ruimtelijke ontwikkeling).

Belangrijke aandachtspunten voor het effectenonderzoek zijn:

- Het effect van de verstedelijking (invulling van de zoekgebieden) op de milieuruimte.
- Het effect van de scenario's en mogelijk een aanvullend beleidsalternatieven op de verstedelijking (mogelijkheid tot invulling van de zoekgebieden) en het woon- en leefmilieu voor deze woningen (zoekgebieden).
- Een zogenaamde voortoets waarin de mogelijke effecten op Natura 2000 gebieden, zoals een mogelijke toename van de stikstofbelasting t.o.v. de huidige vergunde situatie, wordt beschreven.

Voor alle scenario's geldt dat de veehouderijen voldoen in dit scenario aan de (landelijke) huisvestingseisen. Uitgaande van de omvang van het bouwblok wordt er modelmatig uitgegaan van een "voorbeeldbedrijf" om de effecten van een dergelijke ontwikkeling te beschrijven.

4.2.2

SCENARIO BESTAANDE BOUWBLOKKEN

Bij dit scenario wordt uitgegaan van handhaving van de bestaande bouwblokken. Er is geen sprake van uitbreiding van bouwblokken of omschakeling naar intensieve veehouderij. Voor zover dat mogelijk is (voldoende milieuruimte en beleidsruimte) benutten de veehouderijen de beschikbare ruimte binnen hun bouwblok. Voor elk scenario geldt dat bij de effectbeschrijving wordt rekening gehouden met de effecten op de geprojecteerde woongebieden.

4.2.3

SCENARIO MAXIMAAL

Voor het maximale scenario geldt als uitgangspunt een groei tot 1,5 hectare van bestaande bouwblokken, voor zover er sprake is van voldoende milieu- en beleidsruimte. Voor intensieve veehouderijen in het LOG is uitbreiding tot 2,5 hectare mogelijk. Op basis van een inschatting van de verplaatsingsbehoefte worden binnen het LOG ook een aantal omschakelingen naar intensieve veehouderij gemodelleerd.

4.2.4

KRIMP EN GROEI SCENARIO

Uitgangspunt voor dit scenario is dat kleinere veehouderijen (tot 40 nge) en iets grotere bedrijven (tot 70 nge) op locaties met weinig ontwikkelingsmogelijkheden stoppen, grotere bedrijven op locaties met voldoende ontwikkelingsmogelijkheden een schaa sprong maken en dat overige bedrijven “consolideren”.

4.2.5

VOORKEURSA LTERNATIEF

Het voorkeursalternatief wordt opgesteld op basis van een effectvergelijking van de scenario's en effecten met de verschillende gemeentelijke en provinciale doelstellingen of opgaven.

Dit voorkeuralternatief kan afwijken van het bestaand beleid en van de onderzochte scenario's. Expliciet onderdeel van dit voorkeursalternatief is een ruimtelijke afweging als het gaat om het beschermen van het woon- en leefmilieu van bestaande en nieuwe inwoners versus het belang voor uitbreidingsruimte op duurzame locaties, als onderdeel van de gewenste afwaartse beweging van de intensieve veehouderij

Bij de effectbeschrijving van dit voorkeursalternatief wordt ook ingegaan op mogelijke milieueffecten van die onderdelen van het concept bestemmingsplan die niet verbonden zijn aan de ontwikkeling van veehouderij.

Mestvergisting

Binnen de gemeente 's-Hertogenbosch, specifiek nabij de Groote Wielen, bestaat behoefte om de mogelijkheid van mestvergisting te onderzoeken. De ligging van de veehouderijen in en nabij het landbouwontwikkelingsgebied biedt kansen voor de toepassing van duurzame energie voor de Groote Wielen. In de MER wordt de mogelijkheid van mestvergisting kwalitatief getoetst aan de milieuaspecten en draagt de MER bouwstenen aan voor de locatie en uitwerking van een mogelijk toekomstig initiatief.

HOOFDSTUK

5

Beoordelingskader

5.1**INLEIDING****5.1.1****STUDIEGEBIED**

Bij de beschrijving van de mogelijke effecten voor de verschillende thema's zal sprake zijn van een groter beïnvloedingsgebied dan het plangebied voor het nieuwe bestemmingsplan, omdat er ook sprake kan zijn van mogelijke effecten buiten het plangebied. Daarom zal veelal de gehele gemeente 's-Hertogenbosch het studiegebied voor de effectbeschrijving zijn. Daar waar relevant (bijvoorbeeld voor het thema ammoniakdepositie op bos- en natuurgebieden) zal het studiegebied worden uitgebreid met gebieden buiten 's-Hertogenbosch.

5.1.2**BEOORDELINGSCRITERIA**

In onderstaande tabel is een eerste voorstel voor een beoordelingskader opgenomen voor de milieuaspecten.

Tabel 5.1

Voorstel beoordelingscriteria

Beoordelingscriteria
Bodem en water
- Invloed op (grond)waterhuishouding (uitgangspunt grondwaterneutraal)
- Invloed op waterbergend vermogen (waterberging -retentie i.v.m. toename verhard oppervlak)
- Invloed op piekbelasting oppervlaktewater
Natuur (Natuurbeschermingswet, EHS, Flora- en Faunawet en overige bestaande natuurwaarden)
- Aantasting beschermde gebieden
- Aantasting beschermde soorten
- Aantasting overige natuur (globaal)
Landschap, cultuurhistorie en archeologie
- Aantasting geomorfologische en archeologische waarden
- Aantasting cultuurhistorische waardevolle elementen en patronen (incl. monumenten)
- Effect op visueel-ruimtelijke kenmerken en structuur
Verkeer
- Verkeersafwikkeling wegen / Bereikbaarheid
- Verkeersveiligheid

Beoordelingscriteria**Milieuhygiëne**

- Geluidseffect op woningen en andere geluidsgevoelige objecten
- Effect op luchtkwaliteit (fijn stof; NOx)
- Geurhinder
- Mogelijkheden voor een duurzame ontwikkeling (emissies, energie, water, hergebruik afvalstoffen)

Ruimtegebruik

- Effect op wonen en /of werken, inclusief samenvatting gezondheidsrisico's
- Effect op de grondgebonden landbouw
- Effect op recreatie
- Aanwezigheid grote kabels en hoogspanningsleidingen

Voor een aantal milieuaspecten zijn in de onderstaande paragrafen kort de wijze van beoordeling weergegeven.

5.2**NATUUR EN AMMONIAK**

Per scenario wordt het verschil met de huidige situatie aan ammoniakdepositie op de meest nabijgelegen Natura-2000 gebieden (binnen een straal van ongeveer 10 km) in kaart gebracht. Ook het aandeel aan ammoniakdepositie, afkomstig van rundveehouderijen, wordt in kaart gebracht in de referentiesituatie. De kritische depositiewaarden van de verschillende habitattypen binnen de Natura 2000-gebieden wordt betrokken in de effectbeschrijving en beoordeling.

Voor het aspect ammoniak wenst de commissie m.e.r. inzicht in het verschil tussen de vergunde rechten en opgave uit de metellingen en de betekenis van dat verschil voor de ammoniakdepositie op Natura2000 gebieden en de aanwezige milieuruimte.

Ook wordt ingegaan op de ammoniakdepositie op andere voor verzuring gevoelige bos- en natuurgebieden (Wav-gebieden en overige bos- en natuurgebieden), in de omgeving (tot circa 3 km) van het plangebied.

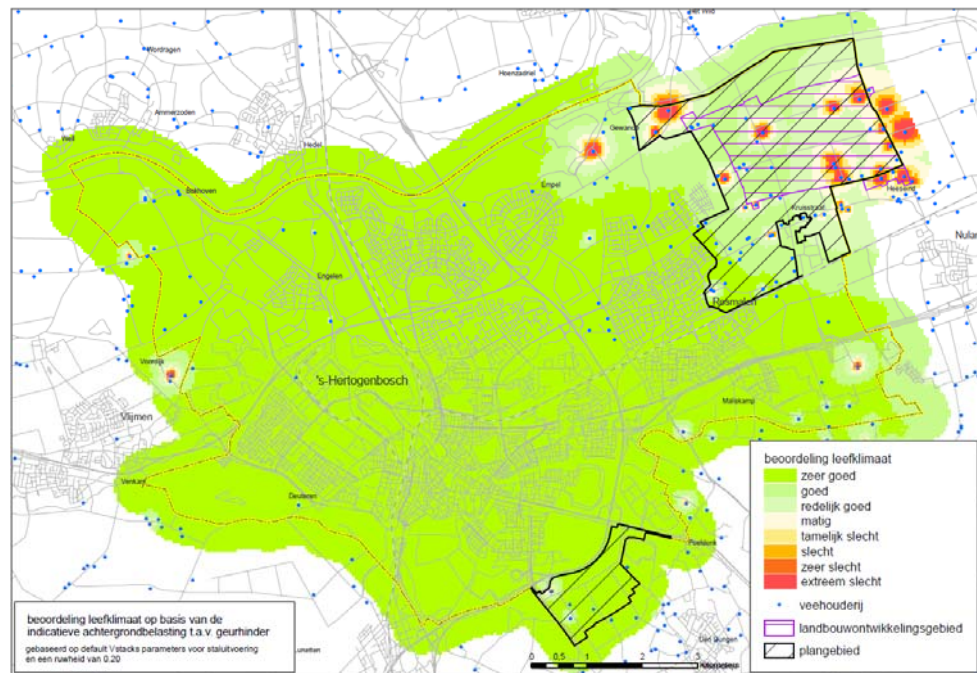
Daarnaast wordt in algemene zin ingegaan op het voorkomen van beschermde soorten en de aandachtspunten die hier uit voortvloeien.

5.3**GEURHINDER**

De geurhinder (achtergrondbelasting) zal in het MER kwantitatief berekend worden en in beeld worden gebracht, op de wijze zoals dat hieronder is weergegeven voor de huidige situatie (bron: provinciaal bestand veehouderijen). Bij de beschrijving van de effecten van een bepaalde ontwikkeling van de intensieve veehouderij wordt ingegaan op de effecten daarvan op het woon- en leefklimaat, ook voor de zoekgebieden woningbouw.

Afbeelding 5.1

Achtergrondbelasting voor geur, op basis van categorisering van de *Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij* (SenterNovem, 2007)

Ook wordt in het MER ingegaan op de milieuruimte (v.w.b. geur) voor de ontwikkeling van de intensieve veehouderij, uitgaande van de gemeentelijke normstelling (voorgroondbelasting en de grenswaarden voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat m.b.t. de achtergrondbelasting) en een bestand met de ligging van de voor geurhinder gevoelige objecten. De invloed van de ontwikkeling van nieuwe woongebieden op de milieuruimte wordt daarbij apart belicht. Zo ontstaat inzicht in de effecten van verstedelijking en groei van intensieve veehouderij.

5.4**LANDSCHAP, CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE**

Op basis van een beschrijving van de huidige ruimtelijke situatie, een typering van de bestaande bebouwing en een beschrijving van de landschappelijke, cultuurhistorie en archeologische kwaliteiten, zal in het MER worden ingegaan op de beïnvloeding van de alternatieven op deze kwaliteiten. Een belangrijk aspect hierbij is of het open waardevolle landschap de kwaliteiten beïnvloedt en wat eventueel mitigerende maatregelen zijn.

5.5**VERKEER**

In het plangebied liggen voornamelijk plattelandswegen. De breedte van het grootste deel van deze wegen is circa 2,5 meter. Daarnaast zijn de wegen bedoeld voor het autoverkeer en de fietsers zonder aparte fietspaden.

Bij de verschillende scenario's zal een verschuiving plaatsvinden van vracht- en personenvervoer. Op basis van praktijkentallen voor vracht- en personenbewegingen voor (intensieve) veehouderij zullen inschattingen worden gegeven over (veranderingen in) verkeersbewegingen. Ook gaat het MER in op potentiële conflicten met andere weggebruikers, in het bijzonder het langzaam verkeer (vooral fietsers) door de vrachtwagenbewegingen.

Dit speelt vooral op het lokale wegennet, dus niet op provinciale en rijkswegen. Hierbij speelt de breedte van de weg een rol en eventuele afgesloten wegen voor het vrachtverkeer. Op de hoofdwegenstructuur zijn deze verkeersdeelnemers standaard gescheiden.

5.6

FIJN STOF

Fijn stof wordt gezien als één van de meest schadelijke stoffen van luchtverontreiniging. Uit verschillende publicaties is bekend dat fijn stof gezondheidsproblemen en vroegtijdige sterfte kan veroorzaken bij de mens. Concentratie van veehouderijen kan de kans op overschrijding van de fijn stof normen verhogen. Mogelijk vormt dit een beletsel bij de vergunningverlening. Dit probleem treedt vooral op bij pluimveebedrijven. Naar verwachting zal dit probleem niet aan de orde zijn binnen het plangebied. In het MER zal hier nader op worden ingegaan. Hierbij wordt ook ingegaan op de advieswaarden in relatie tot de gezondheid.

5.7

WATER & BODEM

In het MER wordt een inschatting gegeven van beïnvloeding van de alternatieven op het watersysteem. Dit gebeurt door een beschrijving van de huidige situatie en een kwalitatieve inschatting van de beïnvloeding.

Aangenomen wordt dat 'bodem' geen onderscheidend aspect is. Dit omdat de bodem niet zwaar vergraven dient te worden en de in te plaatsen dan wel uit te breiden intensieve veehouderijbedrijven vloeistofdichte vloeren of andere voorzieningen dienen te realiseren, zodat eventuele ontwikkelingen niet leiden tot aantasting van de bodem.

5.8

GEZONDHEID

Gezondheid in relatie tot intensieve veehouderijen is een onderwerp dat in de belangstelling staat. Één van de aspecten van gezondheid is de overdracht van ziektes van dieren op mensen. In het MER wordt aandacht gegeven aan dit onderwerp, waarbij op basis van de bestaande kennis en beleidsstandpunten dit onderwerp wordt behandeld. Hiervoor worden de resultaten van de berekeningen op het gebied van geur en fijn stof in een kwalificatie van het leefmilieu op basis van gezondheid vertaald.

Colofon

NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU MER BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBOED NOORD EN KLOOSTERSTRAAT

OPDRACHTGEVER:

Gemeente 's-Hertogenbosch

STATUS:

Definitief

AUTEUR:

Kim den Otter

GECONTROLEERD DOOR:

Henk Ullenbroeck

VRIJGEGEVEN DOOR:

Kim den Otter

4 maart 2011

075387576.0.2

ARCADIS NEDERLAND BV

Utopialaan 40-48

Postbus 1018

5200 BA 's-Hertogenbosch

Tel 073 6809 211

Fax 073 6144 606

www.arcadis.nl

Handelsregister 9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.